چگونه می‌توان سواد اطلاعاتی را در دوره‌ای از دروغ (آلودگی اطلاعات) آموخت؟

مقدمه مترجم

تشخیص اطلاعات درست از اطلاعات تقلبی و نادرست معضلی است که در این روزهای خانه‌نشینی و قرنطینه بودن به خاطر جلوگیری از گسترش ویروس منحوس کرونا بیش از گذشته اهمیت یافته است. چرا که شبکه‌های مختلف اجتماعی و پیام رسان‌های مختلف با انتشار خبرهای مختلف و بودن توجه به صحت‌وسقم آن و بیشتر به خاطر مطرح بودن در فضای مجازی و بالا بردن آمار بازدیدهای خود موجبات ناآرامی و استرس را در جامعه و خانواده‌ها به وجود می‌آورند. چندی قبل در جستجوهای خود به مطلبی برخوردم که در همین راستا و بسیار جالب بود. شروع کردم به ترجمه‌ی آن و امیدوارم مفید باشد.

هر روز منتقدان رئیس‌جمهور آمریکا او را به دلیل «ادعاهای دروغین یا گمراه‌کننده» رد می‌کنند، در حالی که او و هوادارانش با اتهامات «خبرهای دروغین» از خود رفع اتهام می‌کنند. جای تعجبی نیست که کسانی از ما که تدریس می کنند بیش از هر زمان دیگری نگران سواد اطلاعات هستند.

وجود سوءبرداشت‌ها کار ما را در کلاس برای ما سخت‌تر می‌کند. بسیاری از اعضای هیئت‌علمی معتقدند که بخش اصلی نقش ما کمک به دانشجویان در درک و شکوفایی جهان است؛ اما برای انجام این کار، آیا لازم نیست که به نوعی درک مشترک از آن جهان پیدا کنیم؟ برای موفقیت در دانشکده و زندگی پس از آن، دانشجویان باید بتوانند حقیقت را از یک دروغ تشخیص دهند و این به وضوح، آن‌قدرها که به نظر می‌رسد آسان نیست.

من استدلال می‌کنم که رشته شما هرچه باشد، باید سواد اطلاعاتی را آموزش دهید – ظرفیت درک، ارزیابی و استفاده از اطلاعات برای حل مشکلات یا پاسخ به سؤالات – به عنوان بخشی از درس‌های شماست. این یک مهارت لازم برای تدریس است، حتی اگر نمی‌بینید که به دانشجویان آموزش می‌دهید تا از جهان خارج به‌عنوان بخشی از مأموریت خود به عنوان مربی استفاده کنند.

در اینجا روش‌هایی برای ادغام سواد اطلاعاتی موردنیاز در دوره‌های شما در پاییز امسال ارائه شده است.

با صحبت کردن با برخی از کارشناسان شروع کنید.

کتابداران در محوطه دانشگاه شما مدت‌هاست که به این مسائل می‌اندیشند و بسیاری از آن‌ها هم اکنون مرتباً با اعضای هیئت‌علمی برای آموزش مهارت‌های پژوهش با دانشجویان همکاری می‌کنند. قبل از شروع ترم به کتابداران مراجعه کنید. در مورد اهداف دوره خود صحبت کنید و از آن‌ها در مورد چگونگی ادغام سواد اطلاعات در آموزش و تکالیف خود کمک بخواهید.

وی لند اسمیت در سال ۲۰۱۷ در مقاله‌ای خاطرنشان کرد: در سال‌های اخیر، بار آموزش سواد اطلاعاتی برای دانشجویان، به طور نامتناسب بر روی مربیان جدیدالورود افتاده است. در این مطالعه که توسط گروه آموزش تاریخ استنفورد انجام شده است یافته‌ها نشان داد بیشتر دانش‌آموزان دبیرستانی و دانشجویان آمریکایی هنگام ارزیابی منابع آنلاین قادر به تشخیص واقعیت از اطلاعات جعلی نیستند. در این مطالعه آمده است: «دوره‌های تلفیقی لازم» اغلب وظیفه آموزش دانشجویان را در مورد چگونگی تفکر انتقادی در مورد موضوعات و چگونگی ارزیابی منابع بر عهده گرفته‌اند؛ اما یادگیری چگونگی یافتن اطلاعات دقیق و چگونگی مرتب کردن چیزهای صحیح از نادرست، برای بیشتر دوره‌ها و بیشتر تکالیف دوره ضروری است.

البته، دانشجویانی را که یک کلاس یا دو جلسه را در کتابخانه دانشگاه می‌گذرانند، می‌توانند به طور مستقیم از کتابداران یاد بگیرند؛ اما شما اهدافی بیش از این را در نظر بگیرید. در طول ترم به دنبال راه‌هایی برای جلب توجه سواد اطلاعات در نقاط مختلف باشید. این بدان معنا نیست که مطالب اضافی زیادی را از قبل در برنامه پر فشار خود وارد کنید.

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

بیشتر روی ادعاهای مطرح شده و کمتر بر روی منبع خود متمرکز شوید.

به احتمال زیاد تکالیف شما در حال حاضر دانشجویان را برای یافتن و به‌کارگیری اطلاعات – خواه ردیابی منابع ثانویه در کتابخانه، ارزیابی نتایج آزمایش یا استفاده از فرمول مناسب از کتاب درسی، ملزم می‌کند؛ اما یک قدم جلوتر بروید:

تکالیف را به مراحل تقسیم کنید و برای هر مرحله یک ایست بازرسی فراهم کنید – فرصتی برای شما است که دانشجویان را در دستیابی به اطلاعات با دانش راهنمایی کنید.

- چه نوع راهنمایی؟

مایکل کالفیلد، مدیر یادگیری مختلط و شبکه‌ای در دانشگاه ایالتی واشنگتن در ونکوور، معتقد است که اعضای هیئت‌علمی اغلب در آموزش سواد اطلاعاتی اشتباه می‌کنند. به دانشجویان یک چک‌لیست از سؤالات اساسی داده می‌شود و آموزش داده می‌شود تا برای هر منبعی که پیدا می‌کنند از لیست پایین مطلب بیابند.

- چه نوع منبع است؟
- اگر منبع آنلاین باشد، آیا نام دامنه .edu یا .gov، .org، .com دارد؟
- انتشار این کتاب در کدام طیف ایدئولوژیک قرار دارد؟
- نویسنده مقاله چه اعتباراتی دارد؟

در یک پست وبلاگ سال ۲۰۱۷، کالفیلد نوشت که تأکید زیاد بر منبع – بر خلاف ادعاهای موجود در منبع – می‌تواند به سرعت به پوچی منجر شود:

وی ادامه داد: «تصور کنید نامه مشکوکی دریافت کردید و فقط ۲۰ دقیقه وقت داشتید که پستچی را بررسی و راستی آزمایی کنید و بعد در واقع نامه را باز کردید و متوجه شدید که این نامه امضا شده از طرف مادر شما است. بعد شما می‌گویید آه! پستچی جمهوری‌خواه است!»

سیاهه‌های وارسی معتبر دارای اهداف هستند اما اغلب ناکارآمد هستند.

این مهم‌تر است که دانشجویان بتوانند ادعاها را نسبت به منابع ارزیابی کنند. برای ارزیابی صحت ادعاهای منبع داده شده، آن‌ها معمولاً باید با منابع دیگر مشورت کنند. کالفیلد با اصطلاح «خواندن جانبی» – مشاوره با منابع مختلف برای تأیید یک ادعا را ترویج می‌کند- یافته‌های سال ۲۰۱۷ از یک مطالعه بسیار بحث شده توسط گروه آموزشی تاریخ استنفورد را تکرار می‌کند. این مطالعه که گروهی از دانشجویان کارشناسی ارشد استنفورد و جمعی از اساتید تاریخ را درگیر کرده بود، نشان داد که دانشجویان و اساتید کمتر موفق به تشخیص ادعاهای جعلی آنلاین نسبت به کارآگاهان حرفه‌ای (راستی آزمایان حرفه‌ای) شدند. در حالی که دانشجویان و اساتید تاریخ، وقت زیادی را صرف بررسی منابع می‌کردند و به دنبال سرنخ‌هایی بودند که آیا به آن‌ها اعتماد دارند یا خیر، اما متخصصان حرفه‌ای اطلاعات با جستجوی تأیید اطلاعات در جای دیگر، ادعاهای معیوب را شناسایی کردند. دانشجویان و مورخان به‌احتمال‌زیاد توسط منبعی که معتبر به نظر می‌رسید فریب خورده‌اند؛ اما راستی آزمایان حرفه‌ای اطلاعات، به خوبی آن را بررسی کردند.

علاوه بر خواندن جانبی، کالفیلد دو راهکار دیگر برای بررسی ادعاهای مشکوک پیشنهاد می‌کند. به دانشجویان خود آموزش دهید:

- به دنبال کارهای قبلی برای بررسی واقعیت در مورد یک موضوع خاص باشید. این به حد کافی گویا هست. اگر شخصی قبلاً یک ادعا را رد کرده است، دانشجویان باید بتوانند تصحیح شده آن را به‌صورت آنلاین پیدا کنند.
- ادعای «بالادست» را دنبال کنید. این شامل تعقیب دنباله استنادها است. اگر یک منبع ادعا می‌کند، ادعا از کجا

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

حاصل می‌شود؟ اگر منبعی تهیه شده باشد، اکنون زمان آن است که دانشجو باید آن منبع را بررسی کند. ایده این است که تا حد ممکن به منبع اصلی اطلاعات نزدیک شوید، به طوری که شما می‌توانید واضح‌تر معقول بودن آن را ارزیابی کنید.

در دنیایی کاملاً شبکه‌ای – و در عصر گوگل اسکالر، دنیای دانش دانشگاهی نیز یک شبکه است – دانشجویان ما به سرمایه‌ی اطلاعاتی دسترسی دارند که می‌تواند به آن‌ها کمک کند تا ارزیابی کنند که آیا یک مطلب واقعیت دارد یا نادرست است؟ این قبیل شیوه‌ها بسیار ارزشمند هستند که دانشجویان در حال ارزیابی یک خبر مشکوک یا یک نتیجه علمی هستند که به نظر می‌رسد که درست است.

آموزش تمرین و ممارست تحقیقِ خوب، مطمئناً کافی نیست.

همان‌طور که محقق رسانه‌های اجتماعی، دانا بوید اظهار داشت، آموزش سواد اطلاعات باید فراتر از آماده‌سازی دانشجویان برای ارزیابی منابع و ادعاها باشد.

آن‌ها باید بتوانند خودشان را نیز ارزیابی کنند. او در سخنرانی خود در مارس گذشته از ایده‌های سنتی سواد اطلاعات به عنوان ساده‌لوحی در مواجهه با یک تهدید پیچیده و سریع در حال تغییر – به عنوان تلاش برای «ادعای اعتبار معرفت‌شناسی» انتقاد کرد. وی ضمن اعتراف به اینکه هیچ پاسخ ساده‌ای وجود ندارد، از تمرکز مجدد بر تفسیر اطلاعات – به روش‌های مختلفی که ما با اطلاعات روبرو می‌شویم – حمایت می‌کند. او به دانشجویان در مورد تعصب تأیید، توجه انتخابی و روش‌های دیگری که در آن احساس ما از حقیقت ممکن است بیشتر از ما درباره اطلاعات بگوید، توصیه می‌کند. او می‌گوید، مربیان باید از طریق «تمرین‌های تقویت شناختی» به دنبال راه‌هایی برای استخراج و بررسی این گرایش‌ها در کلاس باشند – فعالیت‌هایی که به منظور کمک به دانشجویان در شناسایی خطوط اشتباهات خود انجام می‌شود؛ بنابراین سواد اطلاعاتی فراتر از تعیین حقیقت و آنچه نادرست است، بلکه این علم علت اینکه چرا ما به راحتی فریب خورده‌ایم و چرا ما به راحتی خود را گول میزنیم را نیز بررسی می‌کند.

چنین سؤالاتی ممکن است فراتر از محدوده دوره شما باشد. آیا شما در رشته و حوزه‌ی خود به اندازه کافی آموزش ندارید؟ اما من استدلال می‌کنم که سواد اطلاعاتی یکی از آن مهارت‌های فراشناختی است که در توانایی تسلط بر هر موضوعی نهفته است. چگونه دانشجویان می‌توانند در هر تعقیب فکری موفق شوند اگر نتوانند بگویند که چه چیزی درست یا نادرست است؟

دیوید گوبلر جولای ۲۰۱۸

در مورددیوید گوبلر : او مدرس گروه بلاغت دردانشگاه آیووا- است؛ که استراتژی‌های تدریس را به اشتراک می‌گذارد. می توانید مطالب وی را دراینجامرور کنید.

منبع: این نوشته ترمه مطلبی با این عنوان است: How to Teach Information Literacy in an Era of Lies

مترجم:ثریا زنگنه

مشخصات استناددهی به این مقاله

نویسنده(ها):	ثریا زنگنه
عنوان مقاله:	چگونه می‌توان سواد اطلاعاتی را در دوره‌ای از دروغ (آلودگی اطلاعات) آموخت؟
عنوان مجله:	کتابدار ۲.۰ –(عنوان لاتین: i-Kitابdار 2.0)
دوره مجله(Vol):	۶
شماره مجله(Issue):	۱
سال(Year):	۱۳۹۹
شناسه دیجیتال(DOI):	
لینک کوتاه:	http://lib2mag.ir/10972

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.

lib2mag.ir

تمامی حقوق برای مجله کتابدار 2.0 محفوظ است. نقل مطالب مجله تنها با ذکر منبع و نام نویسنده مجاز است.